

I DETTA NYHETSBRUV

- Välkommen till ett specialnummer om vår nya nationella bredbandsstrategi!
- Peter Eriksson har ordet
- Nya mål för hela Sverige
- Bredbandsforum och Bredbandskoordinatorerna
- Kommunernas roll i bredbandsstrategin
- Reflektion från Svenska Stadsnätets förening
- Post- och telestyrelsens viktiga uppdrag
- Bredbandsutbyggnad på landsbygden
- Reflektion från IT&Telekomföretagen
- Mobilitet och trådlösa tekniker
- Framtidssäkra bredbandsnät

Välkommen till ett specialnummer om vår nya nationella bredbandsstrategi!

Information om det nya politiska ramverket för bredbandsutbyggnad i Sverige

Så har då regeringen presenterat vår nya nationella bredbandsstrategi – [Sverige helt uppkopplat 2025](#). I detta nyhetsbrev kommer Bredbandsforums kansli berätta om vad den betyder för oss och andra som jobbar med bredbandsutbyggnad i Sverige, och hur vi tolkar strategins olika delar och uppdrag.

Strategins funktion är inte att i detalj peka ut hur utbyggnaden ska gå till. Istället vill regeringen genom strategin motivera aktörerna till att fortsätta investera, fortsätta effektivisera, och fortsätta samverka. Strategin tydliggör hur regeringen ser att bredbandsmarknaden behöver fungera, vilka förutsättningar som måste finnas, och inom vilka områden det finns särskilda utmaningar. Det är sedan upp till oss i branschen att tillsammans skapa dessa förutsättningar.

Tydligt är att regeringen ser att det finns många områden och frågor där dialog och samverkan ger stora möjligheter till förändring. En grundförutsättning för strategins genomförande är alltså att branschens olika aktörer fortsätter delta i de olika plattformar som finns, som Bredbandsforums arbetsgrupper och Bredbandskoordinatorernas regionala forum. Välkomna!

Nils Hertzberg

Chef Bredbandsforum

Peter Eriksson har ordet

Ett helt uppkopplat Sverige – en viktig vision som nu ska förverkligas

Några dagar före julafton [presenterade jag](#) regeringens nya bredbandsstrategi – Sverige helt uppkopplat 2025. Det är med stor glädje jag kan konstatera att regeringen nu har en bredbandsstrategi med tydliga och ambitiösa mål, som för första gången omfattar hela Sverige. Genom strategin höjer regeringen Sveriges digitala ambitioner rejält. Över en halv miljon svenskar per år ska få tillgång till 100 Mbit/s bredband fram till 2020 - och hela Sverige bör ha tillgång till snabbt bredband 2025.

Att hela landet har tillgång till ett snabbt bredband är en förutsättning för ett sammanhållet Sverige där alla har möjlighet att delta, oavsett var i landet man bor eller jobbar. Det är också en förutsättning för ett Sverige som är ledande inom hållbar digitalisering. Digitaliseringen

ger stora möjligheter att effektivisera det offentliga, och skapa en förbättrad samhällsservice och livskvalitet för medborgarna. I framtiden kommer många av våra välfärdstjänster att bäras av den digitala infrastrukturen. Till exempel kommer mer av vården att ges på distans. Detta kan bidra till högre effektivitet och ökad livskvalitet även för människor på landsbygden. Digital infrastruktur ger också viktiga förutsättningar för nya företag och nya jobb runtom i hela landet.

Det är på grund av detta som bredbandsutbyggnad och digitalisering är högt prioriterat av regeringen, och våra ambitioner måste vara höga.

För att visionen om ett helt uppkopplat Sverige ska bli verklighet behöver nu alla ta sig an utmaningen och gemensamt jobba för att nå de nya målen.

Den samverkan och det samarbete som sker inom ramen för Bredbandsforum – bland annat arbetet med att identifiera och undanröja hinder för utbyggnaden – är av stor betydelse för strategins genomförande. Jag ser därför fram emot de kommande årens arbete som jag hoppas kommer att präglas av konstruktiva diskussioner och lösningar. Det behövs för att alla aktörer, privata som offentliga, fullt ut ska kunna bidra till att Sverige år 2025 är helt uppkopplat.

Peter Eriksson

Digitaliseringsminister

Fakta om Bredbandsstrategin

Vår nationella bredbandsstrategi är en del av regeringens [digitaliseringspolitik](#). Digitaliseringspolitiken innefattar bland annat [e-hälsa](#), [smart industri](#), och [digitaliseringen av offentlig sektor](#).

Gemensamt för målen på digitaliseringsområdet är att de förutsätter ett framtidssäkert bredband i hela Sverige.

Regeringen kommer även ta fram en övergripande och sammanhållande digitaliseringsstrategi, för att tydliggöra hur digitaliseringen kan bidra till att utveckla samhället och Sveriges konkurrenskraft.

Nya mål för hela Sverige

Hur mycket bredband behöver vi bygga innan Sverige är helt uppkopplat?

En viktig funktion för bredbandsstrategier, lokala, regionala eller nationella, är att sätta ambitionen. Och i vår nya nationella bredbandsstrategi har regeringen satt ribban högt. Det finns tydliga mål för alla medborgare och företag i Sverige. Målen säger att:

- År 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.
- År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.
- År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband

Det första målet presenteras i strategin som en höjning av den tidigare målsättningen om att 90 procent av Sveriges hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Det är alltså troligt att målet kommer följas upp av Post- och telestyrelsen (PTS) på samma sätt som det tidigare målet. Läs mer om hur PTS genomför sina mätningar på [PTS statistikportal](#). Vid den senaste mätningen i oktober 2015 hade ca 69 procent av hushållen tillgång till 100 Mbit/s. Nästa mätning presenteras under våren.

I det andra målet - År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet - har regeringen identifierat att vi måste kunna känna oss trygga med att digitala tjänster fungerar, oavsett var vi befinner oss. Ett mobilitetsmål har efterfrågats från många håll, bland annat Bredbandsforums arbetsgrupp [Mobilt bredband i hela landet](#).

Till skillnad från den fasta bredbandsuppkopplingen fastställer bredbandsstrategin inte något hastighetsmål vad gäller den mobila uppkopplingen. Istället säger man att mobilnäten ska vara så stabila och av sådan kvalitet att användaren inte upplever ”begränsningar i sin situationsanpassade användning”. Ett uttryck som används i strategin är *applikationsäckning*. I områden

utanför hemmet och arbetsplatsen, där människor normalt befinner sig, ska mobilnäten alltså kunna leverera våra digitala tjänster. Hur applikationstäckning ska definieras, och hur *områden där människor normalt befinner sig* ska avgränsas, blir en ny uppgift för PTS, då myndigheten har fått i uppdrag att följa upp även detta mål.

Det sista målet – att hela Sverige bör ha tillgång till snabbt bredband till 2025 – är detaljerat och ambitiöst:

- 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s.
- 1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s.
- 0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s.

Vad innebär 2025- målet?

Först och främst är delmålen fortfarande teknikneutrala. Måluppfyllnaden bestäms alltså inte av utbyggnaden av någon enskild teknik, t ex fiber. På sikt kan nya tekniker utvecklas eller befintliga förbättras så att de kan motsvara de olika målen. Vad gäller de olika hastigheterna så medger endast kabel-tv- och fibernäten hastigheter över 1 Gbit/s till konsumenter i dagsläget. Målen om 1 Gbit/s eller 100 Mbit/s kan med tiden komma att motsvaras av flera tekniker, t ex trådlösa, så som 5G eller punkt-till-punkt radiolänklösningar. I [PTS uppföljning](#) av bredbandsstrategin analyserades mobilnätens roll i att uppfylla 100 Mbit/s-målet. Där aviserar myndigheten att möjligheterna för mobilnäten att bidra till 100 Mbit/s målet beror på hur mycket frekvensutrymme som frigörs åt mobil kommunikation.

Målet om 30 Mbit/s möts av mobilnät upgraderade till LTE. Mobilnäten täcker idag nästan alla Sveriges hushåll och basstationerna upgraderas i hög takt.

I bredbandsstrategin är regeringen också tydlig med att det är upp till den enskilde att besluta sig för om man vill ansluta sig till bredbandsnätet eller inte. Det innebär att det sista målet kommer behöva följas upp på två olika sätt. Dels på det etablerade sättet, d v s att man följer hur många som faktiskt köpt en anslutning till

bredbandsnätet och kan börja använda det. Dels hur många som har t ex ett fibernät i sin absoluta närhet men som inte investerade i att dra fram fibern till huset. Det är den senare siffran som kommer ligga till grund för målet att hela Sverige ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025.

Nu har alltså hela Sverige bredbandsmål att förhålla sig till och arbeta för att uppnå. Det kommer inte vara enkelt, vilket är en anledning till att regeringen i strategin pekar på att alla aktörer måste delta i arbetet.

Bredbandsforum och Bredbandskoordinatorerna

Identifiera hinder, hitta lösningar, främja samverkan

Bredbandsforums kansli är självklart mycket positiva till att regeringen pekar på samverkan som en nyckelfaktor i genomförandet av bredbandsstrategin.

Vi tror att samverkan behövs - på alla nivåer, den lokala, den regionala, och den nationella. Regeringen är i strategin tydlig med att samverkan har fungerat, att utarbetade samverkansformer ska fortsätta, och även utvecklas.

Bredbandsforum

I den nya strategin har Bredbandsforum en fortsatt central roll i att jobba aktivt på den nationella nivån, genom att identifiera hinder och hitta lösningar på olika områden. Sedan starten 2010 har fler än 120 deltagare och över 50 organisationer deltagit i [Bredbandsforums arbetsgrupper](#). Grupperna har genom åren kommit med

en mängd förslag och idéer på hur bredbandsutbyggnaden ska bli mer effektiv och framtidssäker.

Bredbandsforums pågående [Nystartsgrupp](#) är den första arbetsgruppen som arbetar inom ramen för vår nya nationella bredbandsstrategi. Gruppen har redan lyft upp många av de frågor och förutsättningar som strategin identifierar. Nystartsgruppens slutrapport blir ett första steg i att konkretisera hur vi får till stånd de förutsättningar som strategin identifierar som nödvändiga för att vi ska kunna uppnå målen.

I strategin aviseras också att Bredbandsforum kommer att få ett helt nytt uppdrag – omvärldsbevakning. Detta tror vi kan innebära ett uppdrag att återkommande sammankalla grupper för att belysa bland annat hur teknikutvecklingen ger nya förutsättningar för att nå regeringens höga målsättning om att alla ska med.

Fakta om Bredbandsforum

Sedan 2010 har [14 arbetsgrupper](#) inom Bredbandsforum lagt 69 förslag på olika områden. Av dessa så har i dagsläget 38 förslag genomförts och 23 påbörjats.

Det är [Bredbandsforums styrgrupp](#) som beslutar om inriktningen för arbetet och vad arbetsgrupperna ska fokusera på.

2015 [utvärderades verksamheten](#) i Bredbandsforum av Statskontoret. Enligt utvärderingen har arbetet ökat dialogen och stärkt samverkan mellan aktörerna på bredbandsområdet.

Bredbandskoordinatorerna

Regeringen lyfter i strategin vikten av fungerande samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå. De regionala bredbandskoordinatorernas roll framhävs särskilt.

Bredbandskoordinatorerna gör ett viktigt arbete. Sedan [förslaget från Bredbandsforums sambandsgrupp](#) följt av [regeringens beslut](#) om att tillsätta en koordinator i varje län, har många aktörer lyft vikten av deras engagemang och jobb.

I strategin lyfts bredbandskoordinatorernas arbete fram inom ramen för hur det offentliga kan bidra med åtgärder som underlättar när geografiska avstånd och lägre befolkningsdensitet leder till dyrare utbyggnad. Här trycker regeringen på vikten av tidig och transparent information vad gäller planerad utbyggnad och där är bredbandskoordinatorernas regionala placering viktig, som kittet mellan den lokala och regionala nivån och mellan den regionala och nationella.

Genomgående i strategin är att dialog mellan privata och offentliga aktörer är central. Denna dialog bör ske på egna initiativ eller via de forum som redan finns idag. De regionala bredbandskoordinatorerna spelar här en viktig roll genom att utveckla samverkansforum där den kommunala nivån, lokala initiativ och privata aktörer kan mötas.

Regeringen aviseras också att det kommer att läggas ett specifikt uppdrag om att utveckla arbetet med den regionala bredbandskoordinatorfunktionen efter att man följt upp hur deras arbete fortlöper. Fokus kommer troligen att ligga på utökad samverkan och ytterligare stöd till kommuner där det finns behov.

På bredbandsforums webbplats hittar du en lista över alla regionala bredbandskoordinatorer och hur man kan nå dom:

www.bredbandsforum.se/Bredbandskoordinatorer

Bredbandskoordinatorerna och digitaliseringsministern i oktober 2016

Reflektion om strategin från Ingemar Svensson, bredbandskoordinator i Jönköping

Foto: Johan W Avby

- Möjligheten att få en bredbandsuppkoppling tycker jag är en demokratisk rättighet för alla i vårt land. Beslutsfattare på olika nivåer måste nu anpassa sig till en situation där samverkan mellan alla inblandade aktörer är en förutsättning för att nå målet. Tydlighet i ledarskapet och ett stort mått av mod, är viktigt i det fortsatta arbetet för att nå den högt ställda målsättningen. Det är extra bra att bredbandsinfrastrukturen lyfts fram som viktig i samhällsplaneringen och inte minst viktig för den pågående och starkt ökade digitaliseringen i vårt samhälle som bl. a. innehåller leverans av samhällsviktiga tjänster.
- Jag tycker också att det är viktigt att det offentliga Sverige uppskattar och supportar de ideella krafter på landsbygden som utan egenintresse driver bredbandsprojekt. För att dessa människor ska orka hålla ut måste olika former av stöd förmedlas av aktörerna inom branschen. Exempelvis gäller detta hjälp med kartor, upphandling, juridiskt stöd samt relevant information om tidplaner m.m. som gäller för bredbandsutbyggnaden.
- Kommande digitalisering är beroende av en bredbandsutbyggnad som uppfyller målen, i hela Sverige.

Kommunernas roll i bredbandsstrategin

Kommunernas engagemang är centralt för bredbandsutbyggnaden

Kommunerna har en del formella krav att utgå ifrån på bredbandsområdet genom Plan- och bygglagen (PBL). PBL kräver att kommuner inkluderar bredbandsinfrastruktur i översikts- och detaljplaner. Men i övrigt är kommunalt engagemang för bredbandsutbyggnad frivilligt. Majoriteten av Sveriges kommuner tar dock ett stort ägandeskap i frågan. Det märks bland annat genom att [tre av fyra kommuner](#) nu har en politiskt beslutad kommunal bredbandsstrategi.

Fakta om kommunala bredbandsstrategier

Post- och telestyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, och Bredbandsforum genomför årligen [enkätundersökningar](#) om kommunernas bredbandsarbete

I Mars 2016 publicerade Bredbandsforum en studie av kommunala bredbandsstrategier som du hittar på [vår webbplats](#).

På www.bredbandskartan.se/strategi kan du se vilka kommuner som har en strategi och ladda ned dokumenten.

Kommunerna anses också ha en nyckelroll i strategins genomförande. Det beror på att bredbandsutbyggnaden sker lokalt och att kommunerna har många viktiga roller. För regeringen är det därför väsentligt att försöka nå en ökad samsyn bland Sveriges kommuner om vad som behöver göras och hur kommuner kan agera i olika frågor. I detta arbete lyfts särskilt organisationen [Sveriges Kommuner och Landsting](#) (SKL) fram.

Eftersom grävning utgör en stor del av kostnaden vid bredbandsbyggnation och mycket byggnation sker i tätort på kommunal mark så understryker strategin dessutom att kommunerna bör eftersträva konkurrensneutralitet och transparens. Med transparens menas bland annat att kommunerna förväntas skapa tydlighet och öppenhet kring tillstånd och markavgifter.

I slutändan handlar det om att försäkra att kommunala processer för tillståndsgivning och villkor kopplade till dessa är utformade på sätt som gynnar bredbandsinvesteringar i hela landet. Kopplat till detta är också ett kommande uppdrag till Post- och telestyrelsen (PTS) som du kan läsa mer om längre fram i nyhetsbrevet.

Regeringen understryker också i den nationella bredbandsstrategin att kommunerna är stora användare och köpare av bredbandsinfrastruktur, elektronisk kommunikation, och olika digitala tjänster. Över tid kommer denna roll sannolikt att öka i betydelse. Kommunerna bör därför försöka ha framförhållning och ställa krav vid upphandlingar, exempelvis genom att ställa krav på robusthet och driftsäkerhet. Strategin refererar särskilt till att [Upphandlingsmyndigheten](#) kan få en viktig roll i att underlätta kravställningen.

Strategin framhåller också att dialog mellan privata och kommunala aktörer är viktigt för en effektiv bredbandsutbyggnad. Ur strategins perspektiv fyller dialogen flera syften: dels kan den bidra till att minska transaktionskostnader vid bredbandsutbyggnad, dels kan den öka infrastrukturbaserad konkurrens. Genom dialog kan det också diskuteras och förhandlas fram var det finns risk för det som kallas marknadsstörande aktiviteter, alltså handlingar som minskar intresset från olika aktörer att investera i bredbandsinfrastruktur i kommunen.

Strategin är också tydlig med att kommunernas bredbandsinfrastruktur är en viktig tillgång, inte bara för kommunen utan för marknaden som helhet. Tydligare regler eller riktlinjer behöver därför övervägas för att säkerställa att vissa aktörer inte gynnas. En grundsten i strategin är lika villkor för alla marknadsaktörer.

Reflektion från Svenska Stadsnätetsföreningen

[Svenska Stadsnätetsföreningens](#) VD Mikael EK om vår nya nationella bredbandsstrategi

- Regeringens bredbandsstrategi är viktig för alla som arbetar med bredbandsutbyggnad. Det har sedan dess att översynen aviserades i början av 2015 funnits en osäkerhet bland många kommuner om deras arbete inom bredbandsområdet. Nu pekar den nya strategin tydligt på att även kommunernas stadsnät ses som en marknadsaktör samt att de också fortsättningsvis kan erbjuda grossisttjänster. Man kan läsa mer om vad det innebär och varför vi tycker det är så viktigt för stadsnäten och för den fortsatta utbyggnaden på [SSNfs webbplats](#).
- Den viktigaste nyheten för oss i strategin är att stadsnätets roll för bredbandsutbyggnaden lyfts fram på ett tydligare sätt än tidigare. [Internationella studier](#) visar på att stadsnäten främjar utbyggnad och pressar priserna. Det är hög tid att även den svenska regeringen lyfter fram vår unika bredbandsmodell där privata och offentliga aktörer konkurrerar på marknaden. En annan viktig nyhet för stadsnäten är att regeringen ger PTS i uppdrag att utreda ett undantag från lokaliseringsprincipen.
- Stadsnätetsföreningen har länge drivit frågan om att den svenska bredbandsmarknaden behöver både privata och offentliga aktörer för att fortsätta vara framgångsrik. Debatten om huruvida det ena är

- bättre än det andra är därför olycklig och främjar på inget sett utbyggnaden eller landets bästa.
- Lokala spelare, offentligt som privat ägda, bedriver ett ovärderligt arbete och har ofta fått oförtjänt mycket kritik i den nationella debatten. Jag hoppas att vi kan få en mer nyanserad syn på dessa i fortsättningen.

Fakta om stadsnäten

Idag finns ca 180 stadsnät i Sverige. De allra flesta är offentligt ägda.

Stadsnäten investerade 2,3 miljarder kronor under 2015, alltså ca 25 procent av de totala investeringarna i fast bredbandsinfrastruktur (källa: PTS),

Stadsnäten har hittills anslutit över en miljon hushåll till fibernät (källa: PTS).

Post- och telestyrelsens viktiga uppdrag

Nya uppdrag och nya krafter

Bredbandsutvecklingen i Sverige är beroende av många aktörer. En aktör som är särskilt viktig på området är sektorsmyndigheten [Post- och Telestyrelsen](#) (PTS). I strategin ges PTS en tydlig roll för strategins genomförande med uppdrag på fyra olika områden: *bredband till alla*, *nyttan med bredband*, *kommunala processer* och *styrning av stadsnät*.

Bredband till alla

Som framgår av bredbandsstrategins titel – ett helt uppkopplat Sverige – har strategin en inkluderande ansats där samtliga personer i Sverige ska erbjudas möjlighet att vara uppkopplade. Uppföljning av måluppfyllnaden ska hanteras av PTS. PTS har också i uppdrag att [säkerställa att alla](#) i Sverige har *funktionell tillgång* till internet. Den nuvarande nivån är satt till 1 Mbit/s, men PTS kommer enligt strategin få i uppdrag att se över detta. Senast nivån för funktionell tillgång höjdes var i [december 2011](#) då det skedde en höjning från 20 kbit/s till dagens 1 Mbit/s. Den parlamentariska landsbygdskommittén, som lämnade sin [slutrapport](#) i

december, lade också ett förslag på att nivån för funktionellt tillträde till internet måste ”avsevärt höjas”.

Nyttan med bredband

Utöver att säkerställa och följa upp att alla kan koppla upp sig så aviseras det att PTS också kommer att få två uppdrag om att synliggöra nytta. Det handlar om att, utifrån ett användarperspektiv, beskriva vilken nytta användning av bredbandstjänster ger i alla delar av landet samt att generera en modell för nyttoberäkning av bredband. Modellen ska inkludera hur olika verksamheter, exempelvis i en kommun, kan dra nytta av bredbandsinvesteringar. Båda dessa uppdrag visar att det finns ett behov av att tydliggöra vilka fördelar som bredband medför för såväl den enskilde som för samhället.

Ett ökat fokus på nytta är välkommet. Fram tills nu har det genomförts ett antal mer avgränsade beräkningar av nyttan i att investera i bredbandsinfrastruktur, varav den senaste är RISE-Acreos [studie](#) om samhällsekonomiska effekter av att investera i bredband för Skåne och Blekinge. Uppdraget till PTS kan gissningsvis komma att innebära både djupare och bredare efterforskningar än vad som hittills genomförts på området.

Kommunala processer för bredband

Ett annat område som regeringen avser ge PTS i uppdrag att arbeta med är samhällsplanering. Myndigheten kan förvänta sig ett uppdrag att göra en översyn av hur bredband inkluderas i planeringen och byggandet i samhället. Här finns farhågor om att tillämpningen av lagstiftningen på området brister och att genomförandet av utbyggnaden i praktiken begränsas.

Närliggande till ovanstående är också ett kommande uppdrag till PTS att mer specifikt undersöka hur tillståndsprocesser kan snabbas upp när bredband ska byggas. Idag bedöms det finnas rutiner och hantering i en del kommuner som hindrar och fördröjer utbyggnaden, vilket regeringen vill få bukt med. Med tanke på att kommuner är nyckelaktörer och målbambitionen höjts är det väsentligt att försöka öka effektiviteten per investerad krona. Regeringen avser

också att ge PTS i uppdrag att ge vägledning till bland annat kommuner hur mobila och fasta nät kan komplettera varandra för att effektivare nå bredbandsmålen.

Styrning av stadsnät

Stadsnäten är också i fokus för ett annat förväntat uppdrag till PTS. Det handlar om att bidra till hur kommunalt ägda stadsnät styrs. Uppdraget kommer bland annat att innefatta en analys av hur stadsnäten bygger ut och hur de tillhandahåller tillträde till sina nät. I uppdraget ingår också att utreda möjligheterna att göra undantag från kommunallagens så kallade "lokaliseringsprincip", så att stadsnät lättare kan bedriva verksamhet utanför den egna kommunen. Uppdragen ligger i linje med att stadsnätens roll tydliggörs i strategin och understryker stadsnätens centrala roll och bidrag till att nå målen i strategin.

Bredbandsutbyggnad på landsbygden

En bredbandsstrategi för hela Sverige

Under en längre tid har utbyggnad på landsbygden har varit en viktig fråga för det strategiska arbetet med bredband. Den nya nationella bredbandsstrategin har också ett påtagligt större landsbygdsfokus än tidigare. Att frågan anses så viktig är dels på grund av att digitaliseringens möjligheter bara kommer att kunna realiseras fullt ut om alla har tillgång, oavsett var man bor eller verkar. Dels eftersom boende på landsbygden ofta lägger ner stora ekonomiska och personliga resurser för att få bredband. Enligt strategin måste alla i hela Sverige ges möjlighet att kunna koppla upp sig, och vi behöver bygga vidare på det arbete som hittills genomförts av Bredbandsforum och andra (till exempel inom [Byanätsgruppen](#) och [Byanätsforum](#)).

Skrivningarna i strategin ligger också i linje med mycket av innehållet i den parlamentariska landsbygds-kommitténs [slutbetänkande](#). I december 2016 lämnade kommittén sin rapport om en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. Ett flertal förslag handlade om landsbygdens digitalisering. Flera av dessa finns med i

vår nya nationella bredbandsstrategi, och att regeringen ser arbetet med bredbandsutbyggnad som en viktig del av landsbygdspolitiken är tydligt för oss på kansliet.

Regeringen skriver i strategin att dagens modell – där [bredbandsstöd](#) fördelas till aktörer som bygger bredband på landsbygden via landsbygdsprogrammet – har genererat mycket god utbyggnad på landsbygden. Jordbruksverket [sammanställde data](#) för 600 projekt som fått bredbandsstöd mellan 2007 och 2013, och kom fram till att 1,1 miljarder kronor i stöd ledde till att 190 000 personer på landsbygden fått tillgång till bredband. Samtidigt så når den kommersiellt finansierade utbyggnaden längre ut för varje år, och de områden som saknar bredband är allt mer glest befolkade. Strategin aviserar därför att utformningen av insatserna kan behöva ses över, i syfte att säkerställa att statliga medel används på bästa sätt.

Nystartsgruppen inom Bredbandsforum har identifierat bredbandsutbyggnaden på landsbygden som ett fokusområde för genomförandet av den nya bredbandsstrategin. Det är på landsbygden bredbandsutbyggnaden är mest eftersatt. 73 procent av hushållen och arbetsställena inom tätort och småort har idag tillgång till bredband om 100 Mbit/s. Motsvarande siffra utanför tätort och småort är 21 procent.

Bredbandsforum och aktörerna som forumet består av kommer därför fortsätta lägga resurser på området, genom att identifiera hinder och hitta lösningar.

Fakta om Bredbandsutbyggnad på landsbygden

Över 1 000 s.k. byanät, ekonomiska föreningar som ideellt bygger fibernät, har hittills påbörjat eller färdigställt sina projekt. Dessa beräknas ha anslutit över 150 000 hushåll till ett snabbt bredband.

Byanäten söker ofta stöd genom [landsbygdsprogrammet](#). I stödperioden 2014-2020 avsatte regeringen ursprungligen 3,25 miljarder kronor för bredbandsutbyggnad, och har nu aviserat att man vill utöka stödet med [ytterligare en miljard kronor](#).

[Lagen om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät](#) är ett annat exempel på en åtgärd, utöver riktat statligt stöd, som kan förbättra möjligheterna för ideella krafter på landsbygden.

Reflektion från IT&Telekomföretagen

Kajsa Frisell, näringspolitisk expert inom telekom och digital infrastruktur på IT&Telekomföretagen, om vår nya nationella bredbandsstrategi

- Bredbandsstrategin pekar ut inriktningen för bredbandsutbyggnaden i Sverige och är därför central för branschen – det är ett dokument som alla i bredbandsverige måste förhålla sig till. Målsättningen i strategin blir även en naturlig målsättning för branschen att sträva emot.
- Det är bra och viktigt att den nya strategin innehåller mål som är mer ambitiösa än tidigare.

Dels att målen omfattar alla hushåll och företag i Sverige, och även att den innehåller ett mobilitetsmål. Att målen är så pass ambitiösa ser jag som en viktig markering från regeringen om att det krävs en bra uppkoppling, för alla och överallt, om vi ska kunna dra nytta av digitaliseringen fullt ut.

- Att regeringen fortsätter främja en marknadsdriven bredbandsutbyggnad, d v s att de förväntar sig att finansieringen av bredbandsinfrastrukturen i första hand ska komma från marknadens aktörer, är givetvis viktigt för oss och våra medlemmar. Det är centralt att regeringen i strategin betonar att det är avgörande att privata investeringar inte förhindras och trängs ut. Marknadens aktörer måste fortsätta investera och ges incitament och förutsättningar för det.
- Men när regeringen beslutat om mer ambitiösa målsättningar, utan ytterligare finansiering från statligt håll, innebär det också att regeringen i högre grad måste bidra till att undanröja hinder och skapa bättre förutsättningar för de investeringar som våra medlemsföretag vill göra. Det gör att arbetet i Bredbandsforums arbetsgrupper blir avgörande de närmsta åren.
- Nu behöver vi få upp alla aktörer på banan och arbeta hårt med att i samverkan undanröja de hinder som identifierats. Det gynnar inte någon att ignorera de utmaningar som faktiskt finns, men jag ser att regeringens nya tydliga strategi kommer att underlätta det arbetet avsevärt.

Fakta om bredbandsmarknaden

Investeringarna i fast och mobil bredbandsinfrastruktur har ökat de senaste åren. 2015 [uppskattade PTS](#) att marknadsaktörerna investerade 12,3 miljarder kronor, varav 8,9 miljarder var i fast bredbandsinfrastruktur.

Konsumenternas bidrag är stort. En uppskattning visade att konsumenternas anslutningsavgifter för fiberanslutning uppgår till ca 3 miljarder kronor per år.

[En rapport](#) från 2014 visade att ca 8 miljarder kronor per år behövde investeras om 9 av 10 skulle få tillgång till fiber till hemmet år 2020.

Mobilitet och trådlösa tekniker

Trådlös bredbandsinfrastruktur en förutsättning

Den nya nationella bredbandsstrategin har ett större fokus på mobila och trådlösa bredbandstekniker. Dels på grund av det nya mobilitetsmålet – att hela Sverige bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. Dels på grund av att de andra målen om bredband till hela Sverige är teknikneutrala, och att trådlösa tekniker förutspås spela en viktig roll i att uppnå dessa. I vissa delar av Sverige och i vissa situationer är det bättre lämpat att använda trådlösa bredbandstekniker, som mobilnät, punkt-till-punkt radiolänk, eller satellitbredband. En fortsatt offensiv utbyggnad av trådlösa nät är alltså enligt strategin av stor betydelse om vi ska uppfylla målen.

För att säkerställa detta vill regeringen bland annat ge ett uppdrag om vägledning i frågor om trådlöst bredband i lokala strategier och samhällsplanering. Processen för att etablera en mobilmast är lång, komplicerad och många aktörer är inblandade. I regionala och lokala bredbandsstrategier bedömer regeringen därför att ambitioner eller målsättningar för trådlöst bredband bör finnas med. Om man bättre kan planera för exempelvis mobilmaster kan tillståndprocesser snabbas upp och effektiviseras.

Regeringen ser också att aggregerad efterfrågan kan ha en positiv effekt för utbyggnaden av trådlöst bredband, genom att uppmärksamma kommersiella aktörer på investeringsmöjligheter. Det kan till exempel innebära att i en lokal bredbandsstrategi beskriva kommunens egna behov av trådlös infrastruktur tillsammans med behoven hos boende och företag.

Mobilnätets bidrag till bredbandsmålen beror till stor del på tillgången till frekvenser. Post- och telestyrelsen reglerar frekvensanvändningen i Sverige, och på myndighetens webbplats kan man utforska den [svenska frekvensplanen](#). Regeringen avser göra en långsiktig analys (10-30 år) av hur samhällsnyttiga tjänster ska planeras för inom frekvensanvändningen.

Framtidssäkra bredbandsnät

Trygghet i att uppkopplingen fungerar för de tjänster den används för.

Regeringen framhåller vikten av robusta och driftsäkra nät i den nya bredbandsstrategin. Redan i visionen framgår att robust och driftsäkra nät är av stor vikt för regeringen, genom skrivningen att användarna ska kunna vara ”trygga i att uppkopplingen fungerar för de bredbandstjänster som den används för”.

Strategin är tydlig med att det är marknadsaktörerna som har huvudansvaret för att verka för en högre robusthet, det framgår bland annat genom att regeringen anser att det är av vikt att marknadsaktörerna aktivt verkar för en höjd kvalitetsnivå, bl.a. vad avser näsäkerhet. Regeringen går även ett steg längre genom att de vill att marknadsaktörerna formulerar miniminivåer för specifika funktioner som motsvarar kraven på säkerhet och robusthet för samhällsviktiga digitala tjänster. Regeringen lyfter även fram det arbete som har gjorts av branschen gemensamt, t ex i projektet [Robust fiber](#). Att regeringen synliggör detta arbete är mycket positivt, både sett till innehåll men också genom att det bekräftar den samverkan som legat till grund för Robust fiber, exempelvis i [Bredbandsforums robusthetsgrupper](#).

Om Bredbandsforum

Bredbandsforum är en del av regeringens bredbandsstrategi. Forumet främjar samverkan kring bredbandsutbyggnad.

Mer information om strategin och forumet finns på www.bredbandsforum.se

Om Bredbandsforums nyhetsbrev

I nyhetsbrevet samlar Bredbandsforums kansli nyheter om arbetet med att ge Sverige bredband i världsklass utifrån Bredbandsforums arbete och resultat.

Vill du prenumerera på nyhetsbrevet eller avsluta din prenumeration vänligen hör av dig till kontakt@bredbandsforum.se

